

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Освітня програма	41986 Середня освіта (Німецька та англійська мови)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	41986
Назва ОП	Середня освіта (Німецька та англійська мови)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.02 Мова і література (німецька)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Сольська Тетяна Миколаївна, Лабур Юлія Романівна, Романюк Олександра Сергіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.02.2021 р. – 13.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/2984/view>

Програма візиту експертної групи <https://office.naqa.gov.ua/0271c57c-5f58-4d05-8d8f-b9b3809de0c5>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Загальні враження від ОПП “Середня освіта (Німецька та англійська мови)” є позитивними, а виявлені слабкі сторони є несуттєвими, тому не применшують її відповідність Критеріям акредитації. Експертна група підтвердила і доповнила факти звіту самооцінювання. Наявні нормативні документи, а також фактичні дані щодо організації освітнього процесу, уточнені в процесі онлайн експертизи, підтверджують можливість підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем. Динаміка вдосконалення внутрішньої нормативної бази СумДПУ, зокрема відповідно до змін чинного законодавства, наведені факти реального залучення різних груп заінтересованих сторін до проектування та оновлення ОПП, її відповідність вимогам ринку праці, врахування галузевого та регіонального контексту свідчать про її відповідність вимогам. Зміст ОПП чітко-структурований, її обсяг є відповідним вимогам чинного законодавства щодо навчального навантаження. Експертною групою підтверджено застосування принципів студентоцентрованого підходу та академічної свободи при виборі форм і методів навчання і викладання, реалізацію принципу “навчання через дослідження”, систематичне оновлення змісту освіти. У робочих програмах представлені форми контролю та чітко прописані критерії оцінювання результатів навчання. Інформування про форми контролю та критерії оцінювання відбувається систематично. Студенти СумДПУ обізнані в питаннях академічної доброчесності завдяки проведенню низки тематичних заходів. Кількісний та якісний склад НПП цілком відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та забезпечує якісну реалізацію цілей та ПРН ОПП. До реалізації освітнього процесу на ОПП долучаються професіонали-практики, носії мови, лектори міжнародних фондів. СумДПУ заохочує та забезпечує професійний розвиток викладачів через власні програми та у співпраці з міжнародними організаціями. НПП мають високу публікаційну активність як у фахових виданнях України, так і у міжнародних наукометричних базах даних Index Copernicus, Web of Science, Scopus. Віртуальний огляд матеріально-технічних ресурсів засвідчує, що ЗВО забезпечує високий рівень умов для безпечного, якісного навчання, фізичного та професійного розвитку. Експертна група пересвідчилась, що цілісність системи взаємодії всіх членів академічної спільноти, підрозділів та організацій у виконанні відповідних внутрішніх заходів і процедур спрямовано на досягнення досконалості в організації освітнього процесу та забезпечення конкурентного лідерства здобувачів в умовах сучасної наукової сфери, постійних змін ринку праці та вимог роботодавців. Інформування зацікавлених сторін має регулярний і прозорий характер, а також відбувається шляхом громадських обговорень.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильними сторонами ОПП є затребуваність вчителів німецької та англійської мов на ринку праці Сумського регіону; міждисциплінарна спрямованість, що обумовлює конкурентоспроможність здобувачів; урахування тенденцій розвитку спеціальності, галузевого/регіонального контексту; урахування під час формулювання цілей та ПРН зауважень та рекомендацій заінтересованих стейкхолдерів, зокрема в рамках функціонування експертної ради стейкхолдерів; чітка структура змісту ОПП; компоненти ОПП логічно пов'язані й дають змогу досягти заявлених ПРН, які забезпечено лише обов'язковими ОК; можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії; релевантна практична підготовка, високу якість якої підтверджено роботодавцями; правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень; правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, у неформальній освіті, є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу; налагоджений процес інформування студентів щодо змісту, форм та критеріїв оцінювання ПРН; практика інформування студентів щодо питань академічної доброчесності; застосування інтерактивного та діяльнісного підходів та проблемно-орієнтованого навчання в освітньому процесі; моніторинг задоволеності здобувачів формами і методами викладання; систематичне оновлення змісту ОПП на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, наукових стажувань НПП; залучення лекторів міжнародних фондів, професіоналів-практиків, носіїв мови до проведення аудиторних занять; сприяння професійному розвитку НПП через власні програми та у співпраці з Гете-Інститутом, DAAD, Фондом ім. Р. Боша; високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОПП; висока публікаційна активність НПП як у фахових виданнях України, так і у закордонних, зокрема, у міжнародних наукометричних базах даних Web of Science, Scopus; прозора процедура відбору НПП з урахуванням рівня академічної та професійної кваліфікації, рейтингу та публікаційної активності викладачів; долучення до мережі з 14 ЗВО України з метою імплементації програми Гете-Інституту “Вчимося навчати німецької”, що надає можливість здобувачам ОП одержувати міжнародний сертифікат з методики навчання іноземних мов; високий рівень матеріально-технічних ресурсів, навчально-методичного забезпечення, освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки; створення достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами; дієвість внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО у контексті реалізації ОПП; систематичне залучення стейкхолдерів до перегляду і вдосконалення ОПП; вчасне реагування на недоліки і побажання усіх стейкхолдерів; повноцінне висвітлення інформації на офіційному веб-сайті ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Зазначений у профілі ОПП “Цикл/рівень” вищої освіти не відповідає НРК (стор. 5). ЕГ рекомендує привести у відповідність до НРК “Цикл/рівень” вищої освіти, замінивши його з “7 рівня” на “6 рівень” у новій редакції ОПП. Попри налагодженість, доступність, зрозумілість та чіткість механізмів визнання результатів, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, наразі за даною ОПП ця практика відсутня, а визнання результатів навчання, отриманих здобувачами у неформальній освіті, характеризується лише поодинокими випадками. На сайті факультету не оприлюднено робочі програми та силабуси окремих ОК ОПП. У методичних рекомендаціях для

курсів робіт не прописано кореляцію критеріїв оцінювання з результатами перевірки тексту курсової роботи на унікальність. Рекомендації ЕГ з подальшого удосконалення ОПП є наступними: конкретизувати стратегічні завдання розвитку ЗВО в контексті факультетів, напрямків, спеціальностей тощо; залучати представників зарубіжної академічної спільноти не лише до обговорення, а й до рецензування ОПП; активно долучати роботодавців, випускників, академічну спільноту до проведення зі здобувачами круглих столів, воркшопів, семінарів, майстер-класів; конкретизувати позитивний досвід аналогічних вітчизняних та зарубіжних ОП; запровадити дуальну освіту на ОПП; переглянути перелік вибіркових дисциплін стосовно уникнення певної тотожності; доповнити щосеместрові опитування здобувачів питаннями щодо рівня задоволеності їх фактичного навантаження у співвідношенні з обсягом окремих ОК за ОПП; заохочувати здобувачів брати участь у програмах академічної мобільності, проєктах неформальної / інформальної освіти, шляхом удосконалення підходів щодо надання пертинентної консультативної підтримки на всіх етапах; розширити перелік видів неформальної освіти, зокрема міжнародної сертифікації психолого-педагогічної, методичної та мовної підготовки майбутнього вчителя німецької та англійської мов; представити на сайті факультету іноземної та слов'янської філології робочі програми з усіх ОК ОПП з метою всебічного інформування здобувачів зі змістом, цілями та ПРН, порядком та критеріями оцінювання у межах окремих ОК; прописати у критеріях оцінювання курсових робіт результати їх перевірки на плагіат із зазначенням мінімального відсотка унікальності; активно залучати всіх стейкхолдерів до моніторингу задоволеності якістю ОПП з подальшим оприлюдненням отриманих результатів на офіційному веб-сайті ЗВО або факультету.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ЕГ встановлено, що унікальність ОПП “Середня освіта (Німецька та англійська мови)” чітко простежується, адже в Сумському регіоні це єдина ОПП, яка забезпечує підготовку конкурентоспроможних фахівців-учителів німецької та англійської мов, здатних здійснювати навчання учнів закладів загальної середньої освіти з урахуванням вітчизняного та міжнародного досвіду в галузі середньої освіти й регіонального компоненту, сприяти формуванню культуромовних особистостей на засадах академічної доброчесності. Аналіз змісту ОПП (<https://cutt.ly/plDaigI>) продемонстрував, що її унікальність чітко корелює з її цілями: забезпечити фундаментальну теоретичну і практичну підготовку студентів для набуття базових знань, формування навичок і розвиток їх умінь, компетентностей у галузі освіти; підготовку кваліфікованих, конкурентоспроможних учителів німецької та англійської мов, які здатні вирішувати типові професійні завдання щодо організації й здійснення навчально-виховного процесу з іноземних мов та володіють професійно вагомими якостями особистості вчителя. Під час онлайн зустрічі з адміністрацією ЗВО стратегічні завдання розвитку ЗВО в контексті факультету було конкретизовано, а зазначені у ОПП цілі узгоджуються із місією і стратегією ЗВО у різних напрямках (<https://cutt.ly/rIDarPi>): в рамках освітньої складової ЕГ пересвідчилася, що освітні послуги, спрямовані на підготовку високопрофесійних вчителів німецької та англійської мов, є якісними, і відповідають потребам ринків праці, що також було підтверджено під час зустрічей з роботодавцями; в рамках наукової складової ЕГ підтверджено, що пріоритетним є формування сучасного університету як центру генерування інноваційних ідей та їх реалізації, що підтверджено отриманням кандидатських, зокрема PhD, і докторських наукових ступенів викладачами, які відповідають за зміст ОПП, а також високий рівень досягнень у професійній діяльності, які застосовуються для оцінки кадрового забезпечення ОК (не менше 4-х видів), зокрема позитивною практикою є наявність публікацій у виданнях, які індексуються в наукометричних базах Web of Science та Scopus; в регіональному контексті відбувається спрямування освітнього та наукового потенціалу на розвиток і зміцнення регіону, що безумовно підкреслює унікальність цієї ОПП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Позиції і потреби заінтересованих стейкхолдерів щодо формулювання цілей і ПРН ОПП було враховано. Підтвердженням цього є аналіз відомостей про самооцінювання, протоколів засідань кафедр, а також інтерв'ювання фокус груп. ЕГ було встановлено, що інтереси та пропозиції студентів та випускників вивчаються шляхом семестрових анонімних онлайн опитувань, їхньої участі у засіданнях кафедри, вченої ради факультету іноземної та слов'янської філології (<https://cutt.ly/4lDakpP>); інтереси та пропозиції роботодавців визначаються під час засідання експертної ради стейкхолдерів (<https://cutt.ly/VlDazcp>), <https://cutt.ly/BlDax6Z>, а також інтернет-конференції

«Академічна доброчесність і її порушення. Кодекс академічної доброчесності СумДПУ» та під час III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов» (30.11.2020 р.); інтереси та пропозиції академічної спільноти виявлено під час III Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у світі». За результатами отриманих пропозицій в ОПП було внесено наступні зміни (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ): змінено кваліфікацію «Бакалавр освіти. Вчитель німецької мови і світової літератури» на «Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Мова і література (німецька)). Вчитель німецької та англійської мов базової школи»; виведено низку ОК («Вступ до мовознавства», «Латинська мова», «Зарубіжна література», «Методика навчання зарубіжної літератури», «Стилістика німецької мови», «Основи охорони праці та БЖД» тощо); введено ОК «Основи інклюзивного навчання», «Практика професійно-орієнтованого німецького мовлення», а також «Другу мову (англійську)» до циклу обов'язкових ОК; об'єднано теоретичні курси «Лексикологія німецької мови», «Теоретична фонетика німецької мови», «Теоретична граматики німецької мови» у загальний теоретичний курс «Теоретичний курс з німецької мови» тощо. Результати фахової експертної оцінки змісту ОПП представниками роботодавців та академічної спільноти надано ЕГ на ознайомлення, які також є у відкритому доступі на офіційному сайті СумДПУ: рецензії <https://cutt.ly/ulDaRTm> і відгук <https://cutt.ly/GlDaYP4>. Однак фактів документального підтвердження надходження пропозицій або рекомендацій заінтересованих сторін і їхнього врахування під час формулювання ПРН на етапі проєктування ОПП у 2016 р. ЕГ не було надано, а зазначені протоколи фіксують здебільшого пропозиції щодо вдосконалення ОПП, які передували її оновленню у 2018 р., 2020 р.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Під час онлайн зустрічей з розробниками ОПП було з'ясовано, що цілі ОПП та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Під час онлайн зустрічей зі стейкхолдерами, а також аналіз наданих Відділом працевлаштування, професійно-технічної освіти та додаткових платних послуг <https://sspu.edu.ua/vakansii> вакансій вчителів німецької та англійської мов ЗНЗ у Сумському регіоні (список яких оновлюється щомісяця), ЕГ дійшла висновку, що випускники цієї ОПП дійсно затребувані на ринку праці, оскільки мають належну ґрунтовну теоретичну та практичну підготовку. Запрошені на зустріч з ЕГ роботодавці зазначили, що міждисциплінарна спрямованість ОПП обумовлює конкурентоспроможність випускників саме цієї ОПП. В процесі укладання ОПП враховано досвід аналогічних програм: вітчизняних ((Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Чорноморського національного університету імені Петра Могили, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Хмельницького національного університету) та зарубіжних (університет міста Лейпциг, Гердер Інститут (Herder-Institut)), проте запозичені надбання не були деталізовані ні у звіті самооцінювання, ні під час онлайн-зустрічей. ЕГ пересвідчилася, що з метою удосконалення ОПП розробники враховують досвід НПП, які є членами Сумського осередку громадської організації «Всеукраїнська асоціація українських германістів (АУГ)» (викл. Шевцова Н. О. (керівник осередку), к. філ. н., ст. викл. Оробінська Р. В., к. п. н., доц. Солощенко В. М.), Української спілки германістів вищої школи (УАДО) (UERA) (м. Київ, Україна) (викл. Шевцова Н. О.; д. філ. н., проф. Школяренко В. І.), Міжнародної спілки германістів (к. філ. н., доц. Христенко О. С.), Асоціації українських германістів (м. Львів, Україна) (д. філ. н., проф. Школяренко В. І.), Міжнародної Гете-Спілки (м. Ваймар, Німеччина) (д. філ. н., проф. Школяренко В. І.), Спілки фразеологів Європи (м. Базель, Швейцарія) (д. філ. н., проф. Школяренко В. І.), Міжнародної асоціації викладачів англійської мови як іноземної в Україні при Британській Раді (IATEFL Ukraine) (к. філ. н., доц. Козлова В. В.), а також отриманий в проєктах міжнародної академічної мобільності та під час підвищення кваліфікації (стажування) НПП за кордоном (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) ще не затверджено, проте дану ОПП розроблено з урахуванням вимог 6 рівня Національної рамки кваліфікацій та першого циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти (відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519, <https://cutt.ly/r1DaKDo>), а її реалізація забезпечує досягнення результатів навчання, визначених у НРК. ЕГ підтверджує, що ПРН сформовано відповідно до чотирьох дескрипторів НРК, а саме в рамках: першого дескриптору (Знання: концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання) визначено ПРЗ-2, ПРЗ-3, ПРЗ-4; другого дескриптору (Уміння/навички: поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання) сформовано ПРУ-1, ПРУ-2, ПРУ-3, ПРУ-6; третього дескриптору (Комунікація: донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; збір, інтерпретація та застосування даних; спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово) реалізовано ПРК-2, ПРК-3; четвертого дескриптору (Відповідальність і автономія: управління складною технічною або професійною діяльністю чи проєктами; спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; формування суджень, що враховують

соціальні, наукові та етичні аспекти; організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії) імплементовано ПРА-1, ПРА-2.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильними сторонами ОПП є затребуваність вчителів німецької та англійської мов на ринку праці Сумського регіону; міждисциплінарна спрямованість, що обумовлює конкурентоспроможність здобувачів саме цієї ОПП; урахування потреб тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту; урахування під час формулювання цілей та ПРН зауважень та рекомендацій усіх заінтересованих стейкхолдерів, зокрема в рамках функціонування експертної ради стейкхолдерів; окреслення перспектив подальшого розвитку ОПП, які, зокрема, полягають у заохоченні НПП до публікацій у виданнях, які індексуються в наукометричних базах Web of Science та Scopus, а також у популяризації неформальної освіти, зокрема міжнародної сертифікації психолого-педагогічної, методичної та мовної підготовки майбутнього вчителя німецької та англійської мов, а також інтенсифікація участі здобувачів і НПП у програмах міжнародної академічної мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Зазначений у профілі ОПП “Цикл/рівень” вищої освіти не відповідає НРК (стор. 5). ЕГ рекомендує привести у відповідність до НРК “Цикл/рівень” вищої освіти, замінивши його з “7 рівня” на “6 рівень”. Рекомендації: конкретизувати і оприлюднити на офіційному сайті СумДПУ стратегічні завдання розвитку ЗВО в контексті факультетів, напрямків, спеціальностей тощо; залучати представників зарубіжної академічної спільноти не лише до обговорення, а й до рецензування ОПП; активно долучати роботодавців, випускників, академічну спільноту до проведення зі здобувачами круглих столів, воркшопів, семінарів, майстер-класів; конкретизувати позитивний досвід аналогічних вітчизняних та зарубіжних ОП з метою інтегрування національної системи освіти в європейський і світовий освітній простір.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Динаміка вдосконалення внутрішньої нормативної бази СумДПУ, зокрема відповідно до змін чинного законодавства, наведені факти реального залучення різних груп заінтересованих сторін до проектування та оновлення ОПП, її відповідність вимогам ринку праці, врахування галузевого та регіонального контексту свідчать про відповідність вимогам Критерію 1. Висловлені рекомендації не впливають на загальну якість ОПП, а також не перешкоджають досягненню заявлених цілей та ПРН.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОПП складає 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, визначеним у ЗУ “Про вищу освіту” №848-VIII від 26.11.2015 року (р. II ст. 5). Загальний обсяг обов’язкових компонент циклу загальної підготовки складає 540 акад. год. (18 кредитів), а професійної підготовки – 4050 акад. год. (135 кредитів); практичної підготовки – 720 акад. год. (24 кредити); підсумкова атестація – 90 годин (3 кредити). Загальний обсяг вибіркового компоненту: 1800 акад. год. (60 кредитів). Отже, співвідношення обов’язкових компонентів ОПП до вибіркового складає 75% до 25%, що відповідає вимогам чинного законодавства, а також її окремих освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС) відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Проаналізований ЕГ зміст ОПП, навчальний план, робочі програми/силабуси ОК засвідчив, що ОПП має чітку структуру; ОК, включені до ОПП складають логічну взаємопов'язану систему теоретичної і практичної підготовки здобувачів та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. ОПП є структурованою та збалансованою в контексті загального часу навчання за семестрами і роками навчання. Кількість годин на тиждень варіюється від 16 до 24 в залежності від семестру навчання. Відповідно до структурно-логічної схеми ОПП ОК поділені на цикли: 1) загальної підготовки (18 кредитів); 2) професійної підготовки (135 кредитів); 3) дисциплін вільного вибору студента (60 кредитів ECTS); 4) практичної підготовки (24 кредити); 5) підсумкової атестації (3 кредити). ЕГ встановлено, що усі ПРН та компетентності досягаються виключно за рахунок обов'язкових ОК, що уможливило досягнення заявлених в ОПП цілей навчання. Мовна підготовка майбутнього вчителя німецької та англійської мов реалізується в рамках ПРУ-4, ПРУ-8, ПРК-2, ПРК-3, ПРК-4 корелює із ЗК5 (здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово) і забезпечується вивченням обов'язкового ОК3 циклу загальної підготовки, а також ЗК6 (здатність спілкуватися іноземною мовою, цінування та повага різноманітності та мультикультурності) забезпечується вивченням обов'язкових ОК11, ОК12, ОК13, ОК16 циклу професійної підготовки. Психолого-педагогічна і методична підготовка забезпечується вивченням обов'язкових ОК6, ОК7, ОК8, ОК17, що дозволяють досягти ПРЗ-1, ПРЗ-2, ПРЗ-3, ПРУ-1, ПРУ-2, ПРУ-3, ПРК-1, ПРК-4, ПРА-1, ПРА-2, ПРА-3, ПРА-4. Структурно-логічна схема відображає послідовність вивчення ОК та демонструє їх міждисциплінарні зв'язки. Логічним є опанування ОК 7 «Основи інклюзивного» навчання у 4 семестрі по завершенні вивчення ОК 8 «Психологія» та ОК 6 «Педагогіка» у 2 та 4 семестрах відповідно. Вивчення ОК 12 «Практика професійно-орієнтованого німецького мовлення» у 5-8 семестрах змістовно поглиблює здобуті в межах ОК 11 «Практика усного та писемного німецького мовлення» ФК та ПРН. Вивчення у 7-8 семестрах ОК 15 «Стилістика та інтерпретація німецькомовного художнього тексту» ґрунтується на попередньо надбаних знаннях з «Теоретичного курсу німецької мови» (ОК 14). Написання курсових робіт з методики навчання іноземних мов і культур (ОК 19) у 6 семестрі та з німецької філології (ОК 21) у 7 семестрі базується на опанованих попередньо дисциплінах: ОК 17 та ОК 14 відповідно. Втім, не цілком логічним видається виконання курсової роботи з психолого-педагогічних дисциплін (ОК 20) у 3 семестрі - перед опануванням ОК 6 «Педагогіка» та ОК 18 «Основи наукових досліджень в освіті» у 4 семестрі.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП повною мірою відповідає предметній області, визначеної для неї спеціальності 014 Середня освіта, предметна спеціалізація – німецька мова, та додаткова предметна спеціалізація – англійська мова. ОПП спрямована на набуття базових знань, формування навичок і розвиток умінь, компетентностей у галузі освіти; підготовку кваліфікованих, конкурентоспроможних учителів німецької та англійської мов, які здатні вирішувати типові професійні завдання щодо організації й здійснення навчально-виховного процесу з іноземних мов та володіють професійно вагомими якостями особистості вчителя для здійснення професійної діяльності. Для успішного досягнення заявленої в ОПП мети здобувач набуває інтегральної, а також загальних та професійних (фахових) компетентностей майбутнього вчителя німецької та англійської мов. Досягнення мети ОПП забезпечується дисциплінами україномовного, німецькомовного, англійськомовного, психолого-педагогічного, інформативного спрямування, що підтверджує її міждисциплінарний характер. Усі ПРН забезпечено лише обов'язковими ОК, а для посилення конкурентоспроможності здобувачів запропоновано дисципліни за вибором мовознавчого спрямування: «Аналітичне читання німецькою (англійською) мовою», «Адаптивне мовлення вчителя англійської мови», «Психолінгвістика», «Країнознавство німецькомовних (англійськомовних) країн», «Етнолінгвістика англійськомовних країн» тощо.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів регламентоване п. 3.8 Положення про організацію освітнього процесу в СумДПУ (<https://cutt.ly/MlDaVJ4>) та Положенням про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти (<https://cutt.ly/slDaB8H>). Навчальний план включає лише обов'язкові ОК та передбачає від 3 до 4 кредитів на семестр для дев'яти вибіркових ОК, загальним обсягом 60 кредитів за весь період навчання. ЕГ встановлено, що формування індивідуальної освітньої траєкторії включає такі компоненти: 1) розроблений чіткий механізм навчання за індивідуальним графіком (для здобувачів, які працюють неповний робочий день або мають проблеми зі здоров'ям); 2) потужний та різновекторний блок вибіркових ОК, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти та іншими кафедрами ЗВО; 3) індивідуальний підхід у вивченні дисциплін; 4) широкий вибір баз проходження практик; 5) вибір теми курсової роботи; 6) можливість долучення до роботи у наукових гуртках, науково-дослідних лабораторіях. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти, ЕГ пересвідчилась щодо реальності вільного вибору дисциплін із каталогу (загальною кількістю 500 дисциплін запропонованими різними кафедрами <https://cutt.ly/WlDaizk>). Проте існує певна тотожність запропонованих до переліку вибіркових ОК, наприклад, Сучасна зарубіжна література: тенденції розвитку, Традиції та новаторство зарубіжної літератури і Новітня зарубіжна література; Англійська мова і Практичний курс англійської мови; Практична граматики англійської мови і Граматичні аспекти сучасної англійської мови тощо. Під час інтерв'ювання здобувачів встановлено, що вони добре

обізнані та вільно реалізують власне право на побудову індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачі обирають дисципліни шляхом заповнення онлайн-форм у своїх електронних кабінетах на платформі Moodle, у яких вони можуть переглянути презентації щодо змісту вибіркових дисциплін. Здобувачі також підтвердили, що вільно обирають теми курсових робіт відповідно до власних наукових інтересів. У рамках неформальної освіти частина здобувачів ОПП за власним бажанням долучилися до проходження курсу “Вчимося навчати німецької” від Гете-Інституту (Підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організація і проведення практик регламентується Положенням про проведення практики студентів Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка <https://cutt.ly/5lDa9ql>. Відповідно до структурно-логічної схеми ОПП практичної підготовки здобувачів складає 24 кредити, тобто 10% від загального обсягу годин і розподіляється на: навчальну педагогічну практику в середній школі (4 семестр, 3 кредити), навчальну педагогічну практику в закладах позашкільної освіти (6 семестр, 3 кредити), навчально-методичну практику (6 семестр, 6 кредитів) і виробничу практику із німецької та англійської мов у ЗЗСО (8 семестр, 12 кредитів). Виробнича практика формує загальні (ЗК3, ЗК4, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10) і фахові (ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10) компетентності й проводиться на базі шкіл м.Суми та Сумської області. Усі вищезазначені види практик забезпечують формування загальних і фахових компетентностей майбутніх вчителів німецької й англійської мов. Договори з базами практик знаходяться у відкритому доступі на веб-сайті факультету іноземної та слов'янської філології <https://cutt.ly/2lDa8pM>. За результатами онлайн зустрічей з роботодавцями ЕГ встановила, що заінтересовані стейкхолдери схвально оцінюють сформованість професійних компетентностей здобувачів вищої освіти.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз ОПП, робочих програм і силабусів ОК дозволяє ЕГ дійти висновку, що набуття здобувачами вищої освіти “soft skills” забезпечується переважною більшістю обов'язкових ОК, які необхідні для майбутнього вчителя німецької та англійської мов, що також було підтверджено під час онлайн зустрічей зі здобувачами та випускниками. За їх словами, одними з найважливіших соціальних навичок, які вони здобули є тайм-менеджмент, вміння працювати у групах і креативність мислення. “Soft skills” також активно розвивались на зустрічах з представником Німецької служби академічних обмінів Карстеном Грунвальдтом. Представники роботодавців засвідчили, що студенти володіють комунікативними здібностями на високому рівні, що дозволить їм знайти підхід до сучасних школярів. Здобувачі мають можливість розвивати свої “soft skills” під час участі у різних соціальних проектах, воркшопах, позаурочних заходах, творчих вечорах, виїзних заходах, фестивалях <https://cutt.ly/F1Da7fW>.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Відповідний професійний стандарт відсутній, тому розробники ОПП орієнтувалися на вимоги НРК та Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Норми навантаження здобувачів у процесі освітньої діяльності за ОПП визначено у Положенні про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/AlDa57B>) (п. 3.3.12 – 3.3.14). Загальне навантаження за ОПП становить 7200 год., з яких аудиторна робота – 2554 год. (36 %), самостійна робота – 4646 год. (64 % загального навантаження) відповідно до Положення про самостійну роботу студентів у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://cutt.ly/g1DsqsP>), а тижневе аудиторне навантаження становить до 24 годин (за навчальним планом кількість годин на тиждень варіюється від 16 до 24 в залежності від семестру навчання). Інтерв'ювання здобувачів та співвіднесення його результатів з фактично визначеною в навчальному плані кількістю аудиторних годин і годин самостійної роботи, видами та різноманіттям завдань дозволив ЕГ дійти висновку, що обсяг ОПП і окремих ОК є цілком прийнятним, не призводить до перевантаження здобувачів вищої освіти і сприяє досягненню цілей і ПРН визначених ОПП. Прикладом врахування позиції здобувачів під час визначення обсягу фактичного навантаження за окремими дисциплінами є пропозиція здобувачів Кривочкиної В. та Кудіної Є., які під час зустрічі з ЕГ підтвердили, що за їх рекомендаціями було збільшено кількість кредитів від 24 (ОПП 2018) до 33 (ОПП 2020) на вивчення Другої іноземної мови (англійської). Хоча, під час зустрічей здобувачі повідомили, що вони не перевантажені і їм цілком вистачає часу на самостійну роботу, проте опитування здобувачів щодо їх фактичного навантаження у співвідношенні з обсягом окремих ОК за ОПП не проводиться.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Дуальна форма освіти за ОПП “Середня освіта (Німецька та англійська мови)” не здійснюється, проте, ЕГ вважає, що ЗВО має потужний потенціал для імплементації даної форми освіти у майбутньому.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Зміст ОПП “Середня освіта (Німецька та англійська мови)” має чітку структуру, компоненти ОПП логічно пов’язані й дають змогу досягти заявлених ПРН, які забезпечено лише обов’язковими ОК, а для посилення конкурентоспроможності здобувачів запропоновано дисципліни за вибором мовознавчого спрямування. Кількість кредитів щодо психолого-педагогічної та методичної підготовки майбутнього вчителя збалансовано до кількості кредитів мовної підготовки майбутнього вчителя. Структура ОПП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема за рахунок дисциплін вільного вибору. Забезпечено реальну можливість вибору дисциплін з інших ОП, загальною кількістю 500 дисциплін. ОПП передбачає релевантну практичну підготовку майбутніх вчителів німецької та англійської мов, задоволеність якістю якої підтверджено роботодавцями, та забезпечує формування “soft skills”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Рекомендації: враховуючи постійну налагоджену співпрацю СумДПУ з роботодавцями та залучення викладачів-практиків до участі в освітньому процесі, ЕГ рекомендує запровадити дуальну освіту на ОПП “Середня освіта (Німецька та англійська мови)”; переглянути перелік вибіркових дисциплін стосовно уникнення певної тотожності, наприклад, Сучасна зарубіжна література: тенденції розвитку, Традиції та новаторство зарубіжної літератури і Новітня зарубіжна література; Англійська мова і Практичний курс англійської мови; Практична граматики англійської мови і Граматичні аспекти сучасної англійської мови тощо; доповнити щосеместрові опитування здобувачів питаннями щодо рівня задоволеності їх фактичного навантаження у співвідношенні з обсягом окремих ОК за ОПП; переглянути послідовність вивчення ОК 6 “Педагогіка”, ОК 18 “Основи наукових досліджень в освіті” та виконання курсової роботи з психолого-педагогічних дисциплін (ОК 20).

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Резюмуючи окреслені гарантом і керівництвом ЗВО тенденції з удосконалення ОПП й загалом освітнього процесу в СумДПУ, що були підтверджені відповідними документами й впровадженими в освітній процес процедурами та практиками, вважаємо, що структура та зміст ОПП загалом відповідають вимогам Критерію 2 та чинного законодавства, а також враховують інтереси й потреби різних груп заінтересованих стейкхолдерів. Висловлені рекомендації не впливають на загальну якість ОПП, а також не перешкоджають досягненню заявлених цілей та ПРН. ЗВО цілком спроможний усунути їх самостійно в межах реалізації процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Проаналізувавши основні положення, умови, правила прийому на навчання <https://cutt.ly/JlDstN9>, документи для вступу <https://cutt.ly/2lDsiHd>, та вимоги до вступників на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, які оприлюднено на сайті Приймальної комісії СумДПУ за покликанням <https://cutt.ly/blDsaWz>, ЕГ дійшла висновків, що правила вступу на ОПП є чіткими і зрозумілими, та не містять дискримінаційних положень. Особливим є

розміщення на сайті не тільки вищезазначених документів, а й тренувального онлайн тестування з української мови та літератури <https://cutt.ly/AlDsdEt>, калькулятора ЗНО, тобто швидкого підбору спеціальностей за сертифікатами ЗНО <https://cutt.ly/gLDsgKx>, анкети абітурієнта, консультативного центру надання допомоги абітурієнтам <https://cutt.ly/1lDskiz>, корисних покликань і календаря подій, що безумовно сприяє комфортній роботі з сайтом майбутніх вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Зарахування здобувачів на ОПП проводиться за загальними умовами вступу <https://cutt.ly/plDszpK> за трьома сертифікатами ЗНО з зазначених предметів 1.Українська мова і література; 2. Іноземна мова; 3. Історія України або математика, або біологія, або географія, або фізика, або хімія. Відповідно до переліку конкурсних предметів, творчих конкурсів для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі повної загальної середньої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://cutt.ly/blDsvpx>) вага предметів сертифікату ЗНО складає 1.Українська мова і література (0,2); 2. Іноземна мова (0,5); 3. Історія України або Математика або Біологія або Географія або Фізика або Хімія (0,2). Вага атестату про ПЗСО становить 0,1. Мінімальна кількість балів для подачі заяви дорівнює 100. Правила прийому на навчання за ОПП враховують особливості самої ОПП і є цілком виправданими і логічними для фундаментальної підготовки майбутніх вчителів німецької та англійської мов.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема й під час академічної мобільності є чіткими, зрозумілими, та відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Правила визнання результатів навчання регулюють: Положення про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/ClDsWmE>, Положення про академічну мобільність студентів <https://cutt.ly/nlDsRmy>, Положення про перезарахування результатів навчання <https://cutt.ly/clDsYFB>. Зазначені положення розміщено на офіційному веб-сайті ЗВО у відкритому доступі для учасників освітнього процесу. Хоча під час зустрічі зі здобувачами ЕГ пересвідчилася, що вони обізнані з відповідними правилами, проте практики застосування правил визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, за цією ОПП немає. Також, відсутність практики застосування правил визнання результатів навчання, отриманих здобувачами в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, унеможливорює висновки щодо їх дотримання під час реалізації ОПП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у СумДПУ (наказ №178 від 27 квітня 2020 р.) (<https://cutt.ly/1lDsO2I>). Положенням про самостійну роботу студентів у СумДПУ (<https://cutt.ly/AlDsA6z>) передбачено віднесення до неформальної освіти роботи у студентських наукових гуртках, проблемних групах, семінарах, участі у науковій і науково-методичній роботі кафедр, факультетів, у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах. Під час зустрічей з ЕГ представники академічної спільноти підтвердили застосування зазначених правил на конкретних прикладах під час реалізації ОПП, а саме шляхом нарахування додаткових балів під час оцінювання результатів навчальних досягнень з ОК 11 «Практика усного та писемного німецького мовлення» за участь двох здобувачів у роботі III Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у світі» (30.11.2020 р.), що також підтверджено документально (протокол № 4 засідання кафедри теорії та практики романо-германських мов від 09.12.2020 р.) (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). Хоча під час зустрічі зі здобувачами ЕГ пересвідчилася, що вони обізнані з відповідними правилами, проте поширеного застосування правил визнання результатів навчання, отриманих здобувачами у неформальній освіті, немає.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОПП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на офіційному веб-сайті СумДПУ; розміщення на сайті іншої корисної

інформації сприяє комфортній роботі з сайтом майбутніх вступників; правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, визначаються в нормативних документах як доступні для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті, є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Попри налагодженість, доступність, зрозумілість та чіткість механізмів визнання результатів, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, наразі за даною ОПП ця практика відсутня, а визнання результатів навчання, отриманих здобувачами у неформальній освіті, характеризується лише поодинокими випадками. Рекомендації: заохочувати здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти брати участь у програмах академічної мобільності, проєктах неформальної / інформальної освіти, шляхом удосконалення підходів щодо надання пертинентної консультативної підтримки на всіх етапах, що значною мірою посилить якість даної ОПП в контексті інтеграційного процесу в сфері вищої освіти; розширити перелік видів неформальної освіти, зокрема міжнародної сертифікації психолого-педагогічної, методичної та мовної підготовки майбутнього вчителя німецької та англійської мов.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Ураховуючи сильні та слабкі сторони, а також рекомендації щодо удосконалення ОПП у контексті популяризації й активного залучення здобувачів до участі у програмах академічної мобільності і проєктах неформальної / інформальної освіти, ЕГ дійшла висновку, що ОПП загалом відповідає вимогам Критерію 3, а виявлені недоліки не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Одержані під час зустрічей зі здобувачами, НПП та гарантом ОПП дані підтверджують, що в основі вибору форм і методів навчання на ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)" лежить студентоцентрований підхід та принцип академічної свободи. Наведені в звіті самооцінювання дані засвідчують використання широкого спектру форм і методів навчання і викладання з акцентом на комунікативному та діяльнісному підходах до вивчення ОК та проблемно-орієнтованому навчанні, які враховують специфіку пропонованих ОК та націлені на досягнення визначених у ОПП ПРН. Під час дистанційного навчання в період карантину НПП активно використовували можливості онлайн-платформи Moodle (із застосуванням кооперативних і колаборативних форм роботи) та додатків Zoom, Google Meet з метою проведення практичних занять в онлайн-лайв-форматі у режимі безпосередньої інтеракції. Згідно Правил внутрішнього трудового розпорядку ЗВО, НПП мають право на вільний вибір форм, методів, засобів навчання, індивідуальну педагогічну діяльність, що не суперечать законодавству. Вказані у звіті самооцінювання форми та методи навчання і викладання цілком корелюють зі свідченнями здобувачів, одержаними під час їхнього інтерв'ювання, та результатами їхнього анонімного опитування Центром із забезпечення якості вищої освіти, які підтверджують високий рівень задоволеності якістю викладання ОК ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)" (здобувачі оцінили рівень володіння НПП навчальним матеріалом на 9,3 б. із максимальних 10 та стиль викладання ОК ОПП на 8,6 б. із макс. 10 <https://cutt.ly/JLDsKlo>). Під час зустрічі здобувачі зазначили, що також мають можливість самостійно пропонувати певні форми та види роботи (проєктна робота, тематичні заходи тощо). Здобувачі освіти також засвідчили реалізацію власного права на побудову індивідуальної освітньої траєкторії шляхом вільного вибору вибіркового ОК ОПП, на самостійний вибір тем курсових робіт відповідно до власних наукових інтересів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Результати інтерв'ювання здобувачів освіти та НПП дозволили підтвердити наведені у відомостях самооцінювання дані щодо своєчасного, доступного та зрозумілого інформування учасників освітнього процесу щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у формі робочих програм з переважної більшості ОК, а також силабусів окремих дисциплін, розміщених на сайті факультету іноземної та слов'янської філології (<https://cutt.ly/plDsZD1>), а також в електронних кабінетах здобувачів на платформі Moodle. На першому занятті з кожної дисципліни НПП інформують здобувачів щодо кожної ОК. Втім, на сайті факультету іноземної та слов'янської філології у розділі «Освітньо-професійні програми» на момент проведення акредитаційної експертизи не оприлюднено робочі програми / силабуси з педагогіки, основ інклюзивного навчання та комплексного кваліфікаційного екзамену (письмового) з теорії та практики англійської мови та психолого-педагогічних дисциплін. На сайті СумДПУ у розділі «Освітній процес» розміщений каталог вибіркових дисциплін кафедри германської філології та кафедри теорії та практики романо-германських мов, де представлено короткий опис кожної ОК вільного вибору, на сайті кафедри германської філології також розміщено презентації вибіркових дисциплін ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)». Здобувачі ОПП зазначили, що знайомляться зі змістом пропонованих на вибір ОК у електронних кабінетах на платформі Moodle, а також на сайті кафедри германської філології. Система дистанційного навчання на платформі Moodle уможлиблює доступ здобувачів до навчальних матеріалів та завдань для самоконтролю з дисциплін ОПП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Зустрічі зі здобувачами освіти та НПП, вивчення робочих програм ОК ОПП дозволили підтвердити наведені у звіті самооцінювання дані щодо врахування принципу «навчання через дослідження» під час реалізації ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)». Формування навичок науково-дослідної роботи здобувачів відбувається у процесі вивчення низки обов'язкових ОК циклу професійної підготовки, зокрема ОК 14, ОК 15, ОК 17, ОК 18, ОК 19, ОК 20, ОК 21, які передбачають вирішення проблемних завдань та здійснення самостійного наукового пошуку. Під час інтерв'ювання НПП встановлено, що на кафедрі функціонують гуртки «Соціолінгвістичний аспект мови та мовлення», «Лексико-граматичні особливості сучасної німецької мови», «Організація та забезпечення навчання іноземної мови у загальноосвітніх навчальних закладах», «Лінгвокраїнознавство німецькомовних країн» (<https://cutt.ly/WlDsBeg>, <https://cutt.ly/TlDs1Ru>). Результати науково-дослідної роботи студентів знаходять відображення у низці публікацій та виступах на наукових конференціях з актуальних проблем германської філології та методики навчання іноземних мов. Гарант надала ЕГ перелік опублікованих студентських робіт з відповідними посиланнями (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). У рамках міжнародної програми Гете-Інституту «Вчимося навчати німецької» студенти ОПП долучилися до проведення практично-орієнтованих досліджень з методики навчання іноземних мов і культур (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). Втім, оскільки зазначена програма пропонується у форматі неформальної освіти, наразі її проходять не всі здобувачі ОПП. Рекомендуємо включити програму Гете-Інституту «Вчимося навчати німецької» до обов'язкових ОК ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)».

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз змісту робочих програм ОК ОПП засвідчує факт систематичного оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі. Джерельна база робочих програм ОК ОПП містить посилання на сучасні наукові дослідження та статті із проблематики відповідних навчальних дисциплін. Підґрунтям для оновлення змісту ОК стають також систематичні підвищення кваліфікації викладачів у рамках онлайн-курсів, вебінарів (д.філ.н., проф. Школяренко В. І., викл. Шевцова Н.О.) та закордонних стажувань (д.філ.н., проф. Школяренко В. І. (2017 р.), к.філ.н., доц. Христенко О. С. (2016 р.), к.філ.н., доц. Козлова В. В. (2017 р.) (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). Перегляд змісту робочих програм щорічно розглядається на засіданнях кафедри, навчально-методичної комісії факультету, а після ухвалення затверджуються вченою радою факультету. Під час зустрічі з НПП викл. Шевцова Н.О. вказала на оновлення змісту ОК «Методика навчання іноземних мов і культур» у зв'язку з реформою «Нова українська школа», затвердженням професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти. Проф. Школяренко В.І. оновила зміст ОК «Інтерпретація художнього тексту» на основі проєкту з наскрізного аналізу пам'яток художніх творів 18-21 ст., виконаного в рамках стажування в Ерфуртському університеті. Здобувачі освіти мають доступ до сучасних наукових публікацій у репозитарії ЗВО, перелік яких оновлюється викладачами відповідних дисциплін. Вивчення результатів анонімних онлайн-опитувань здобувачів ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)» підтверджує, що здобувачі отримують сучасний зміст освіти. Так, респонденти оцінили індикатор «Дисципліна допомогла мені отримати практичні та сучасні навички» на 8 балів за шкалою від 1 до 10 (<https://cutt.ly/KlDs57d>).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація навчання, викладання та наукових досліджень реалізується ЗВО шляхом співпраці з Німецькою службою академічних обмінів (DAAD), Фондом імені Роберта Боша (Німеччина), Гете-Інститутом (Німеччина), а

також Корпусом Миру США в Україні, що уможливило залучення лекторів міжнародних фондів Габрієля Волькенфельда (2015-2016 р.) та Карстена Грунвальдта (2017-2020 р.) до проведення аудиторних занять та семінарів для здобувачів освіти та НПП: «Мандрівні дні німецької мови» (2018 р.), «Оцінювання якості освіти у вищій та середній школі України та Німеччини» (2019 р.), «Дидактика викладання країнознавства німецькомовних країн» (2019 р.) (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). Завдяки співпраці з Німецькою Службою Академічних Обмінів (DAAD) та Гете-Інститутом викладачі беруть участь у тренінгах, семінарах, онлайн-курсах підвищення кваліфікації (Deutsch Lehren Lernen, Online-Tutorieren, DLL-Trainerschulung, Online Monitoring) (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ) та проходять закордонне стажування (В. І. Школяренко – Erfurtський університет, Христенко О. С. – університет м. Вупперталь, Козлова В. В. – Північно-національний університет м. Інчуань провінція Нінся (Китай)), результати яких знайшли відображення в оновленні змістових модулів ОК 14, 15, 17 ОПП. Завдяки підписанню угоди щодо педагогічної кооперації між Гете-Інститутом та СумДПУ студенти ОПП одержали можливість долучитися до навчання за міжнародною програмою “Вчимося навчати німецької” та отримати міжнародний сертифікат з методики навчання іноземних мов за умови успішного завершення курсу. Однак зазначена програма реалізується наразі в рамках неформальної освіти. Під час інтерв'ювання здобувачів щодо участі у програмах академічної мобільності вони підтвердили, що лектор міжнародного фонду інформував їх щодо можливості одержання стипендії на навчання у ЗВО Німеччини, однак наразі здобувачі ОПП не брали участі у програмах академічної мобільності. Відтак, рекомендуємо посилити інформування здобувачів ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)» щодо можливостей академічної мобільності та сприяти їх участі у програмах академічної мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

До сильних сторін та позитивних практик належать застосування інтерактивного та діяльнісного підходів та проблемно-орієнтованого навчання в освітньому процесі; моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти формами і методами викладання; висока публікаційна активність здобувачів ОПП; систематичне оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, наукових стажувань НПП; залучення лекторів міжнародних фондів до проведення аудиторних занять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На момент здійснення акредитаційної експертизи на сайті факультету іноземної та слов'янської філології не були оприлюднені робочі програми окремих ОК ОПП. Здобувачі ОПП не брали участі у програмах академічної мобільності. Рекомендації: 1) представити на сайті факультету іноземної та слов'янської філології робочі програми з усіх ОК ОПП з метою всебічного інформування здобувачів зі змістом, цілями та ПРН, порядком та критеріями оцінювання у межах окремих ОК; 2) інтенсифікувати участь здобувачів вищої освіти за ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)» у програмах академічної мобільності шляхом систематичного інформування та сприяння участі здобувачів у зазначених програмах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Вимоги щодо реалізації Критерію 4 реалізовані на достатньому рівні, що підтверджено застосуванням принципів студентоцентрованого підходу та академічної свободи при виборі форм і методів навчання і викладання; реалізацією принципу «навчання через дослідження», систематичним оновленням змісту освіти. Існуючі слабкі сторони не суттєво впливають на освітній процес.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Вивчення змісту робочих програм ОК ОПП дозволило встановити, що з усіх дисциплін ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)» систематично здійснюється як поточний, так і підсумковий контроль досягнення запланованих ПРН. Під час інтерв'ювання здобувачів з'ясовано, що викладачі ознайомлюють їх з критеріями оцінювання на першому занятті з кожної навчальної дисципліни. Критерії оцінювання здобувачів чітко прописані в робочих програмах ОПП та оприлюднені на сайті факультету іноземної та слов'янської філології (<https://cutt.ly/wlH9JEe>) та в особистих кабінетах здобувачів на платформі для дистанційного навчання Moodle. У робочих програмах представлено, зокрема, параметри оцінювання аудиторної та самостійної роботи, типові завдання екзамену / заліку, надано зразок екзаменаційного білету, а також шкалу оцінювання відповіді у підсумковому семестровому контролі з чітко розписаними дескрипторами. Втім, слід зазначити, що робочі програми окремих ОК не оприлюднені на сайті на момент проведення акредитаційної експертизи, зокрема з ОК 6, ОК 7, ОК 19 та Комплексного кваліфікаційного екзамену (письмового) з теорії та практики англійської мови та психолого-педагогічних дисциплін.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти за спеціальністю «Середня освіта (Німецька та англійська мови)» був відсутній на момент проектування ОПП. Згідно з «Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти СумДПУ» форми атестації здобувачів охоплюють комплексний кваліфікаційний екзамен (усний) з теорії та практики німецької мови та методики навчання іноземних мов і культур та комплексний кваліфікаційний екзамен (письмовий) з теорії та практики англійської мови та психолого-педагогічних дисциплін (за ОПП 2020 р.) (<https://cutt.ly/cIH9zbo>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час експертизи встановлено, що зазначені у звіті самооцінювання відомості щодо проведення контрольних заходів відповідають дійсності, правила є чіткими, зрозумілими та своєчасно доведеними до відома здобувачів вищої освіти. Правила проведення контрольних заходів та вирішення конфлікту інтересів регламентуються Положенням про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/RLJqjx7>), Положенням про порядок оцінювання знань студентів у ЄКТС (<https://cutt.ly/2lJqQh9>), Положенням про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/OlJqSdF>) та Кодексом академічної доброчесності СумДПУ (<https://cutt.ly/PlJqHoV>). У робочих програмах з ОК ОПП містяться типові завдання екзамену / заліку, надано зразок екзаменаційного білету, а також наведена шкала оцінювання відповіді у підсумковому семестровому контролі з чітко розписаними критеріями оцінювання, з якими здобувачі можуть ознайомитися у своїх електронних кабінетах. Викладачі систематично знайомлять здобувачів з критеріями оцінювання на першому занятті з кожної навчальної дисципліни. Під час інтерв'ювання здобувачів встановлено, що студенти достатньо обізнані з правилами проведення контрольних заходів, можливостями та алгоритмом перескладання та покращення оцінки з певної дисципліни, оскарження результатів іспитів / заліків та вирішення конфлікту інтересів. У ЗВО систематично проводяться опитування здобувачів Центром із забезпечення якості освіти щодо об'єктивності, чесності та прозорості оцінювання знань студентів. Респонденти ОПП оцінили об'єктивність та прозорість оцінювання знань на 9,1 бала із максимальних 10, що підтверджує дотримання зазначеного критерію (<https://cutt.ly/DlJrGgU>). Згідно з Положенням про апеляцію результатів навчання здобувачів вищої освіти в СумДПУ (<https://cutt.ly/RLJqjx7>) здобувачі освіти мають право подавати апеляцію на будь-яку отриману оцінку поточного та семестрового контролю, що виставлений з дисципліни. Апеляційна комісія (у складі декана факультету, завідувача кафедри, викладача, який не проводив даний контрольний захід, та представника ради студентського самоврядування) створюється у разі надходження письмової заяви від здобувача вищої освіти та розглядає апеляційну заяву у триденний термін після її подання. Результати розгляду апеляції фіксуються у відповідному протоколі та у разі перегляду оцінки - у відомості та заліковій книжці. Під час зустрічі здобувачі ОПП підтвердили, що мають право оскаржити / покращити оцінку поточного чи семестрового контролю, та добре обізнані з механізмом його реалізації, однак наразі такої потреби у них не виникало.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Процедура дотримання академічної доброчесності у ЗВО регламентується Кодексом академічної доброчесності (<https://cutt.ly/ClH3set>), Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності (<https://cutt.ly/ЛH3k2O>), Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності

(<https://cutt.ly/KlH3vVl>). За свідченнями здобувачів освіти, культура дотримання академічної доброчесності формується у ЗВО у межах ОК ОПП. Наприклад, під час вивчення ОК “Основи наукових досліджень” студенти зазначили, що навчилися правильно робити посилання. У ОПП 2020 р. введено ОК “Вступ до спеціальності”, що містить змістовий модуль “Академічна доброчесність у вищій освіті. Академічна доброчесність і її порушення. Кодекс академічної доброчесності СумДПУ імені А.С.Макаренка” (<https://cutt.ly/clH3EIV>). Здобувачі також вказали на систематичне інформування щодо необхідності дотримання принципу академічної доброчесності у рамках різноманітних заходів: “Академічна кава”, конкурс постерів про академічну доброчесність, проходження курсу з академічної доброчесності на платформі EdEra, кураторські години на початку семестру (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). Курсові роботи здобувачів перевіряються на плагіат програмою antiplagiarism.net. Гарант ОПП під час інтерв'ю зазначила, що завдяки всебічній системі інформування випадки академічної недоброчесності попереджались на етапі поточного контролю. Крім того, ЕГ виявила, що студенти добре розуміють поняття академічної доброчесності та усвідомлюють відповідальність за її порушення. Втім, студенти не досить обізнані щодо того, як відсоток унікальності роботи корелює із критеріями оцінювання курсових робіт з теоретичного курсу німецької мови.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

За ОПП “Середня освіта. (Німецька та англійська мови)” налагоджений процес інформування студентів щодо змісту, форм та критеріїв оцінювання ПРН. Викладачі знайомлять студентів з необхідною інформацією на першому занятті. Крім того, здобувачі одержують доступ до робочих програм та силабусів ОК ОПП у власних електронних кабінетах на платформі Moodle. В університеті існує практика інформування студентів щодо питань академічної доброчесності як у межах вивчення обов'язкових ОК ОПП, так і різноманітних тематичних заходів. Процедура дотримання принципу академічної доброчесності регулюється відповідними положеннями СумДПУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На сайті факультету не оприлюднено робочі програми та силабуси окремих ОК ОПП. У методичних рекомендаціях для курсових робіт не прописано кореляцію критеріїв оцінювання з результатами перевірки тексту курсової роботи на унікальність. Рекомендації: прописати у критеріях оцінювання курсових робіт результати їх перевірки на плагіат із зазначенням мінімального відсотка унікальності, який підтверджує самостійний характер та високу якість роботи.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОПП відповідає Критерію 5. В СумДПУ існують положення, які регулюють питання академічної доброчесності, оцінювання знань здобувачів та апеляцію результатів навчання. У робочих програмах представлені форми контролю та чітко прописані критерії оцінювання результатів навчання. Інформування про форми контролю та критерії оцінювання відбувається систематично. Студенти СумДПУ обізнані в питаннях академічної доброчесності завдяки популяризації дотримання принципу академічної доброчесності шляхом проведення низки тематичних заходів.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз зведеної інформації щодо кваліфікації викладачів, відображених у відомостях самооцінювання, засвідчив, що до реалізації ОПП задіяні 15 викладачів, 1 з яких має науковий ступінь доктора наук та вчене звання професора, 13 – кандидата наук, з них 10 – також вчене звання доцента. Аналіз академічної та професійної кваліфікації викладачів ОПП, характеру та змісту їхніх наукових публікацій, зазначених у відомостях про викладачів на сайті кафедри германської філології (<https://cutt.ly/glHjZq7>), кафедри теорії та практики романо-германських мов (<https://cutt.ly/XlHj9ae>) та їхніх профілях Google Scholar, дозволив встановити наявність у викладачів значного досвіду професійної діяльності у відповідній сфері та значну публікаційну активність з переважною більшістю ОК ОП,

які вони викладають. Так, НПП мають низку публікацій у фахових виданнях України категорії Б та наукометричної бази Index Copernicus з тематики навчальних дисциплін, які викладають: доц. Медведовська О.Г. (ОК 4), доц. Солощенко В.М. (ОК 11, ОК 12, ОК 14), доц. Христенко О.С. (ОК 11, ОК 15), ст. викл. Пташенчук О.О. (ОК 9), доц. Наумкіна О.А. (ОК 2), доц. Проценко І.І. (ОК 6), ст. викл. Оробінська Р.В. (ОК 14), доц. Бедлінський О.І. (ОК 8), доц. Герман В.В. (ОК 3), проф. Бугрій В.С. (ОК 1), викл. Шевцова Н.О. (ОК 17), проф. Школяренко В.І. (ОК 15). Викладання низки навчальних дисциплін (ОК 1, ОК 2, ОК 4, ОК 8, ОК 11, ОК 12, ОК 16) відбувається на основі авторських навчальних посібників, розроблених НПП. Залучені до реалізації ОПП доц. Христенко О.С., проф. Школяренко В.І., доц. Бедлінський О.І. мають низку публікацій у закордонних виданнях, зокрема в індексованих у наукометричних базах Web of Science та Scopus, з проблематики навчальних дисциплін, які викладають (ОК 15), (ОК 8). Зазначене підтверджує, що академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)", забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Згідно з положенням про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП СумДПУ, укладання та розірвання з ними трудових договорів (контрактів) від 25 травня 2020 р. (<https://cutt.ly/flNkdtJ>) претенденти на заміщення вакантних посад НПП повинні продемонструвати відповідний рівень академічної та професійної кваліфікації, засвідченої, зокрема, наявністю відповідної вищої освіти на рівні магістра та / або наукового ступеню відповідно до профілю кафедри, забезпечують викладання навчальних дисциплін на високому науково-теоретичному та методичному рівнях, що продемонстровано під час проведення відкритих занять, мають наукові праці за останній термін перебування на посаді (останні п'ять років – для претендентів з інших ЗВО), документи про підвищення кваліфікації за останні п'ять років. В університеті систематично проводиться моніторинг якості викладання кожної ОК ОПП шляхом анонімного онлайн-опитування здобувачів Центром із забезпечення якості вищої освіти, результати якого обговорюються на засіданнях кафедри. Під час конкурсного відбору НПП кафедра надає характеристику кожному викладачеві з урахуванням результатів зазначеного моніторингу. Під час конкурсного відбору враховуються також результати рейтингування на основі рівня науково-професійної активності НПП (<https://cutt.ly/slNkWhW>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі з роботодавцями встановлено, що вони активно долучаються до організації навчальної педагогічної практики в середній школі, а також виробничої практики здобувачів ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)" за профілем майбутньої професії. Інтерв'ювання дозволило підтвердити факт залучення роботодавців до проектування та оновлення ОПП 2016, 2018 та 2020 р. Так, Михайлик Алла Михайлівна, вчитель німецької мови, спеціаліст вищої категорії Комунальної установи Сумська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №7 імені Максима Савченка Сумської міської ради, засвідчила власну участь у розробленні ОПП 2016 р., ОПП 2018 р. та залучення з грудня 2020 р. до членів Експертної ради стейкхолдерів ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)". Закусило Вікторія Олегівна, аспірантка кафедри германської філології Сумського державного університету, взяла участь в обговоренні ОПП 2016 р. та з 2021 р. є членом Експертної ради стейкхолдерів ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)". Учитель німецької мови Сумської приватної гімназії "Prosperitas" Івашина Ілона Миколаївна підтвердила, що вона як член Експертної ради стейкхолдерів активно долучається до проектування та оновлення ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)". Крім того, Івашина І.М. проводила заняття з практичного курсу німецької мови для здобувачів 4 курсу ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)".

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час інтерв'ювання здобувачів ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)" та НПП підтверджено зазначені у звіті самоаналізу дані щодо залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, зокрема, мовного асистента Німецької служби академічних обмінів (DAAD) Карстена Грунвальдта (2017-2020 р.), лектора Фонду імені Роберта Боша, добровольця Корпусу Миру США в Україні Л. Кан, які проводили для здобувачів ОПП розмовні клуби, науково-практичні семінари, майстер-класи з методики навчання іноземних мов і культур, лінгвокраїнознавства, літератури Німеччини (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). У межах неформальної освіти студенти 4 курсу ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)" долучилися до міжнародної програми "Вчимося навчати німецької" у рамках педагогічної кооперації з Гете-Інститутом в Україні.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Вивчення відомостей самооцінювання щодо кваліфікації викладачів ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)", особистих профілів викладачів на сайтах кафедри германської філології, кафедри теорії та практики романо-германських мов, результати інтерв'ювання НПП дозволили підтвердити факт сприяння ЗВО професійному розвитку викладачів. Встановлено, що НПП підвищують кваліфікацію під час стажування як у провідних закладах вищої освіти України (викл. Шевцова Н.О. (Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Україна, 2016 р.)), так і за кордоном за сприяння Німецької служби академічних обмінів ДААД (д.філ.н., проф. Школяренко В. І. (Ерфуртський університет, Німеччина, 2017 р.), к.філ.н., доц. Христенко О.С. (університет м. Вупперталь, Німеччина, 2016 р.), к.філ.н., доц. Козлова В.В. (Північно-національний університет, м. Інчунань провінція Нінся, Китай, 2017 р.)). ЗВО надає можливість викладачам оформити відрядження та отримати творчу відпустку на час проходження стажування (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). ЗВО пропонує НПП низку внутрішніх програм підвищення кваліфікації, зокрема з англійської мови, впровадження інформаційних технологій у навчальний процес, культури наукової української мови (<https://cutt.ly/JHfH3>). Так, викладачі ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)" доц. Рудь О.М., доц. Герман В.В. пройшли підвищення кваліфікації за програмою "Англійська мова" СумДПУ. ЗВО організує тренінги із розробки і проведення дистанційних курсів для НПП ОПП. НПП отримують безоплатний доступ до міжнародних наукометричних баз Web of Science та Scopus, що сприяє науково-дослідній роботі та підготовці публікацій у зазначених наукометричних базах.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В рамках підписаної угоди щодо педагогічної кооперації з Гете-Інститутом в Україні викладачі кафедри беруть участь у програмі підвищення викладацької майстерності "Вчимося навчати німецької" (Deutsch lehren lernen) (д.філ.н., проф. Школяренко В. І. пройшла стажування за міжнародною програмою Гете-Інституту DLL 7 Prüfen, Testen, Evaluieren (2017 р.), викл. Шевцова Н. О. пройшла стажування за міжнародною програмою Гете-Інституту DLL 2 "Wie lernt man die Fremdsprache Deutsch?", DLL 4 "Aufgaben, Übungen, Interaktion" (2020 р.), отримала міжнародний сертифікат онлайн-тутора) (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). НПП долучаються до міжнародних конференцій і воркшопів Всеукраїнської асоціації українських германістів (АУГ) (керівник сумського осередку – викл. Шевцова Н. О.). ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності НПП через організацію тренінгів, семінарів з безкоштовною участю викладачів (2020 р. – тренінги із розробки і проведення дистанційних курсів для НПП; курси з англійської мови). Дієвим засобом стимулювання викладацької майстерності НПП є систематичний анонімний моніторинг якості викладання ОК ОПП Центром із забезпечення якості вищої освіти, що функціонує у СумДПУ, який засвідчує високий рівень викладацької майстерності НПП ОПП. Підтверджено наявність у ЗВО практики преміювання НПП за високі показники професійної активності, що визначається на основі щорічного рейтингового оцінювання ефективності НПП, преміювання за найкращий підручник / посібник / монографію. У СумДПУ існує позитивна практика відзначення НПП подяками та грамотами за вагомі досягнення та високі показники професійної активності (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). У СумДПУ також наявна Дошка пошани університету «Кращі імена», яка заохочує НПП до професійної активності та вагомих досягнень у професійній діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До сильних сторін та позитивних практик у контексті Критерію 6 належать систематичний моніторинг якості освітніх послуг у вигляді анонімного опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання ОК ОПП Центром із забезпечення якості вищої освіти; систематичне залучення професіоналів-практиків, носіїв мови, лекторів міжнародних фондів до реалізації освітнього процесу на ОПП; сприяння професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з Гете-Інститутом, Німецькою службою академічних обмінів ДААД, Фондом імені Роберта Боша; високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації ОПП "Середня освіта (Німецька та англійська мови)", що забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН; висока публікаційна активність НПП як у фахових виданнях України, так і у закордонних, зокрема, статті у міжнародних наукометричних базах даних Web of Science, Scopus; прозора процедура відбору НПП з урахуванням рівня академічної та професійної кваліфікації, рейтингу та публікаційної активності викладачів. СумДПУ долучився до мережі з 14 ЗВО України з метою імплементації програми Гете-Інституту "Вчимося навчати німецької", що надає можливість здобувачам ОП одержувати міжнародний сертифікат з методики навчання іноземних мов.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

За 6 Критерієм слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Кумулятивний ефект всіх підкритеріїв дозволяє стверджувати про взірцевий рівень реалізації вимог щодо Критерію 6: кількісний та якісний склад НПП має високі показники професійної активності відповідно Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та забезпечує якісну реалізацію цілей та ПРН ОПП; публічність та прозорість конкурсного добору НПП стимулює взірцевий рівень професійної та академічної кваліфікації НПП; до реалізації освітнього процесу на ОПП долучаються професіонали-практики, носії мови, лектори міжнародних фондів; систематичне залучення роботодавців як членів Експертних рад стейкхолдерів до проектування, перегляду та реалізації ОПП; СумДПУ стимулює професійний розвиток викладачів через власні програми та у співпраці з міжнародними організаціями; НПП мають високу публікаційну активність як у фахових виданнях України, так і у міжнародних наукометричних базах даних Index Copernicus, Web of Science, Scopus; СумДПУ долучився до педагогічної кооперації з Гете-Інститутом щодо імплементації міжнародної програми “Вчимося навчати німецької” в освітній процес за ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ під час віртуального огляду матеріально-технічної бази ЗВО та спілкування зі здобувачами пересвідчилася, що дійсним є факт достатнього забезпечення і використання необхідних ресурсів. Наукова бібліотека налічує близько 888 тис. примірників, електронна бібліотека – понад 21500 документів, репозитарій – понад 7000 документів; є читальний зал із безоплатним доступом до мережі Інтернет, відділ іноземної літератури. Окрім цього, аудиторії обладнані мультимедійними дошками, є комп'ютерні класи, лінгафонний кабінет, зони відпочинку, їдальня, оновлені спортивні зали, зали єдинокорбств, скеледром, стадіон. Для вдосконалення МТЗ щорічно формується план закупівлі <https://cutt.ly/xlGNbDL>.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

НПП та здобувачі вищої освіти засвідчили, що мають безкоштовний доступ до інфраструктури та необхідних для реалізації ОП інформаційних ресурсів, активно ними користуються під час навчання та у вільний час. У межах електронної бібліотеки здобувачі користуються безоплатним доступом до публікацій міжнародних наукометричних баз Web of Science та Scopus, що сприяє науково-дослідній роботі. Відвідування басейну є також безоплатним і відбувається за попередньою реєстрацією відповідно до узгодженого графіку.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час експертизи було встановлено, що освітнє середовище є цілком безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Забезпеченням займається відділ охорони праці, відділ соціальної та культурної роботи, медичний пункт. ЕГ пересвідчилася також в існуванні кабінету оздоровлення та ерготерапії. Механізми безпечності відповідають Закону України «Про освіту» (стаття 3, 6); Закону України «Про вищу освіту» (стаття 40); листу МОН від 27.06.2019 № 1/9-414 «Деякі питання щодо створення у 2019/2020 н.р. безпечного освітнього середовища»; Статуту (пункт 8.4) (<https://cutt.ly/7lG2jNg>). Навчальні приміщення комфортно облаштовані відповідно до норм. Задля вирішення або своєчасного попередження конфліктних ситуацій серед здобувачів проводиться опитування “Викладач очима студентів” (<https://cutt.ly/ilGNFlI>) ЕГ пересвідчилася під час спілкування зі здобувачами, що в університеті діє психологічна служба <https://cutt.ly/lIGNK3W>. Під час зустрічі з представником даної служби було встановлено, що для першокурсників існує група у Вайбері, де постійно проводяться тренінги.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ЕГ встановила, що ЗВО забезпечує організаційну, інформативну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів як під час карантину, так і в звичайних умовах. Здобувачі підтвердили тісний зв'язок з керівництвом ЗВО.

Комунікація зі студентами відбувається через деканат, викладачів, кураторів, студентське самоврядування, відділ соціальної та культурно-масової роботи. Інформаційна підтримка здійснюється і на сайті ЗВО, факультету, кафедри та через соціальні мережі, до яких залучені викладачі, студенти, випускники. В університеті існує скринька довіри, яка постійно перевіряється психологічною службою. Щодо соціальної підтримки, вона реалізується через надання соціальних стипендій (<https://cutt.ly/DIGN2qP>), що регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1045 «Деякі питання виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів»). Також студентське самоврядування наголосило на існуванні таких служб як юридична клініка, служба технічної підтримки здобувачів і НПП під час дистанційного навчання, телепередача, що інформує про досягнення студентів та діяльність ЗВО. Під час зустрічі здобувачі засвідчили, що вважають рівень підтримки достатнім.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріально-технічної бази експерти пересвідчилились, що університет забезпечує умови для реалізації права на освіту осіб з особливими освітніми потребами, хоча наразі такі студенти не навчаються на даній ОПП. Центральний та навчальний корпус №4, а також їдальня облаштовані пандусами. У закладі затверджено Порядок супроводу осіб з особливими освітніми потребами в університеті. На офіційному сайті у рубриці загальна інформація «Вільний доступ до університету» (<https://cutt.ly/QlGMcPj>) викладено документи, які регулюють права на освіту особам із особливими освітніми потребами, а саме: «Порядок навчання та супровід осіб з особливими освітніми потребами», «Порядок супроводу осіб з особливими потребами та інших маломобільних груп населення» тощо.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час зустрічі ЕГ із адміністративним персоналом, практичний психолог університету підтвердила, що політика врегулювання конфліктних ситуацій в університеті регламентується Законом України «Про звернення громадян» № 393/96-ВР від 02.10.1996 р., Законом України «Про освіту», «Про вищу освіту», Статутом (<https://cutt.ly/3lGMQ4n>). В університеті активно працює психологічна служба, що проводить консультування та надає допомогу здобувачам у разі виникнення конфліктних ситуацій (<https://cutt.ly/hlGMycA>). Окрім цього в університеті працює фахівець з протидії корупції. В результаті зустрічі було встановлено, що випадків конфліктних ситуацій наразі не було, а студенти добре поінформовані щодо існування даних структур.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильними сторонами є сучасні матеріально-технічні ресурси, а також взірцеве навчально-методичне забезпечення ОПП; безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до всіх інфраструктур та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОПП; безпечність для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти; забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів на найвищому рівні; створення умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами; чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо); безоплатний доступ до мережі Інтернет, наявність читальної зали, відділу іноземної літератури, обладнаних мультимедійними дошками аудиторій, комп'ютерних класів, лінгафонного кабінету, зони відпочинку, їдальні, кав'ярні, осучаснених спортивних зал, зали єдиноборств, скеледрому, модернізованого басейну з безкоштовним доступом та стадіону із сучасним покриттям.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

За 7 Критерієм слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Аналіз документальної бази, а також віртуальний огляд матеріально-технічних ресурсів засвідчує, що ЗВО забезпечує високий рівень умов для безпечного, якісного навчання, фізичного та професійного розвитку. Безоплатний доступ до мережі Інтернет, наявність читальної зали, відділу іноземної літератури, обладнаних мультимедійними дошками аудиторій, комп'ютерних класів, лінгафонного кабінету, зони відпочинку, їдальні, кав'ярні, осучаснених спортивних зал, зали єдиноборств, скелетрому, модернізованого басейну та стадіону із сучасним покриттям свідчать про зразковість матеріально-технічних ресурсів. ЕГ пересвідчилися, що по даній ОПП функціонує злагоджена система всіх видів підтримок; доступ до всіх інфраструктур та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОПП є безоплатним; право на освіту здобувачів з особливими освітніми потребами реалізується повною мірою; існує чітка політика вирішення конфліктних ситуацій, створено юридичну клініку. Щорічне оновлення МТЗ, відкритість ЗВО і тісна співпраця зі стейкхолдерами сприяють досягненню поставлених цілей. Слід зазначити, що студенти мають великий вибір оздоровчих можливостей. Високий рівень забезпечення психологічної, соціальної підтримки гарантує Психологічна служба, скринька довіри, фахівець із питань протидії корупції та взаємодія з керівництвом ЗВО. Доступ до баз Web of Science та Scopus створюють можливості науково-дослідної роботи. Усе вищезазначене дає підстави вважати дану ОПП взірцевою згідно з Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Під час зустрічі з адміністративним персоналом та НПП, ЕГ пересвідчилася в тому, що згідно «Положення про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/jlGMPGN>) та «Положення про освітні програми у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка» (<https://cutt.ly/5lGMD2D>) відбувається періодичний перегляд та вдосконалення ОПП. Під час інтерв'ювання було встановлено, що щорічно проводиться перегляд ОПП, зміни обговорюються на засіданнях Вченої ради, кафедри, на рівні університету. Моніторингом займається Центр забезпечення якості вищої освіти. Проаналізувавши ОПП 2016, 2018 та 2020 років та зміни, що відбулися за цей час, ЕГ було встановлено, що вдосконалення ОПП відбувалось з урахуванням отриманих пропозицій (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ): змінено кваліфікацію “Бакалавр освіти. Вчитель німецької мови і світової літератури” на “Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Мова і література (німецька)). Вчитель німецької та англійської мов базової школи”; введено низку ОК (“Вступ до мовознавства”, “Латинська мова”, “Зарубіжна література”, “Методика навчання зарубіжної літератури”, “Стилістика німецької мови”, “Основи охорони праці та БЖД” тощо); введено ОК “Основи інклюзивного навчання”, “Практика професійно-орієнтованого німецького мовлення”, а також “Другу мову (англійську)” до циклу обов'язкових ОК; об'єднано теоретичні курси “Лексикологія німецької мови”, “Теоретична фонетика німецької мови”, “Теоретична граматики німецької мови” у загальний теоретичний курс “Теоретичний курс з німецької мови” тощо.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

«Положенням про організацію освітнього процесу...» (<https://cutt.ly/PlGMZZ4>), п. 6.3.11 «Статуту ...» (<https://cutt.ly/SIGMBHn>), «Положенням про студентське самоврядування...» (<https://cutt.ly/ClGMORg>), передбачена процедура врахування пропозицій здобувачів ВО та студентського самоврядування щодо перегляду ОПП і внесення змін задля вдосконалення навчального процесу. ЕГ пересвідчилася, що студенти самостійно або через органи студентського самоврядування можуть висувати свої пропозиції щодо вдосконалення ОПП. Здобувачі засвідчили, що проводиться анонімне анкетування задля виявлення недоліків та врахування їх пропозицій, результати якого передаються до Центру оцінювання якості вищої освіти. ЕГ пересвідчилася, що в університеті справді панує студентоцентризований підхід. Здобувачі Кривочкіна В. та Кудіна Є. підтвердили, що за їх рекомендаціями було збільшено кількість кредитів на вивчення Другої мови (англійської). Представники студентського самоврядування засвідчили, що беруть участь у організації дозвілля здобувачів, обговоренні удосконалення якості вищої освіти, є членами Вченої ради факультету іноземної та слов'янської філології, Вченої ради університету, виступають з пропозиціями на відкритих засіданнях, відвідують засідання кафедр тощо (<https://cutt.ly/GlGoZdL>).

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЕГ встановила, що роботодавці тісно співпрацюють із ЗВО відповідно до Порядку залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОПП, зокрема п.1.4. «Положення про раду роботодавців...» (<https://cutt.ly/vlGobVt>). Аналіз протоколу засідання Експертної ради стейкхолдерів (<https://cutt.ly/vlGoQBf>) документально засвідчує внесок роботодавців у зміни даної ОПП, серед них Ключініна Н. В. та Івашина І. М. Слід відмітити, що Закусило В. О. та Михайлик А. М. під час зустрічі підтвердили факт рецензування даної ОПП.

Співпраця внутрішніх стейкхолдерів із роботодавцями реалізується на основі постійної співпраці із Сумським осередком громадської організації «Всеукраїнської асоціації українських германістів (АУГ)». Під час онлайн зустрічей з ЕГ, роботодавці засвідчили, що їх активно залучають до воркшопів, семінарів зі студентами, враховують їх пропозиції щодо вдосконалення ОПП, завжди є зворотній зв'язок від університету. Також, роботодавці наголосили, що наразі проблеми в реалізації ОПП відсутні, їх повністю задовольняє чинна редакція ОПП 2020 р., а рівень науковості та комунікативних компетенцій здобувачів є високим. Під час інтерв'ювання встановлено, що пропозиції від роботодавців збираються також шляхом обговорення результатів педагогічної практики студентів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Врахуванням інформації щодо кар'єрного шляху випускників займається відділ працевлаштування (<https://sum.dcz.gov.ua/>). Випускників залучають до проведення тренінгів, семінарів, конференцій для здобувачів, що було зазначено під час зустрічі з ЕГ. Збирання інформації щодо працевлаштування відбувається НПП і в соціальних мережах. З метою створення якісних умов для ефективного працевлаштування випускників проводиться «Педагогічний фестиваль», форум випускників «Ярмарок вакансій», зустрічі з потенційними роботодавцями (<https://cutt.ly/LlGoA4F>). ЕГ підтверджує факт існування Асоціації випускників факультету, керівником якої є О.Федина (<https://cutt.ly/EIGoHkw>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час експертизи ЕГ засвідчила, що ЗВО вчасно реагує на виявлені недоліки в ОПП, тісна співпраця всіх учасників навчального процесу забезпечує високу якість реалізації ОПП. Здобувачі засвідчили, що було розширено каталог вибіркових дисциплін та збільшено кількість годин окремих ОК за їх побажаннями: введено низку ОК («Вступ до мовознавства», «Латинська мова», «Зарубіжна література», «Методика навчання зарубіжної літератури», «Стилістика німецької мови», «Основи охорони праці та БЖД» тощо); введено ОК «Основи інклюзивного навчання», «Практика професійно-орієнтованого німецького мовлення», а також «Другу мову (англійську)» до циклу обов'язкових ОК; об'єднано теоретичні курси «Лексикологія німецької мови», «Теоретична фонетика німецької мови», «Теоретична граматики німецької мови» у загальний теоретичний курс «Теоретичний курс з німецької мови», а також ОК «Стилістика німецької мови» та «Інтерпретація художнього тексту» у «Стилістики та інтерпретації німецькомовного художнього тексту» тощо (підтвердні документи надано Гарантом ОПП на запит ЕГ). В рамках виявлених недоліків відбулося оновлення матеріально-технічної бази, зокрема створення лінгафонного кабінету. Під час анонімного онлайн опитування здобувачі показали високий рівень задоволеності реалізацією ОПП (<https://cutt.ly/plG2sOW>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація цієї ОПП є первинною, але ЕГ виявила, що в результаті проведення експертизи напряму 6.020303 «Філологія» рівня вищої освіти «бакалавр» 2015 р., враховуючи рекомендації комісії, на постійній основі тепер працюють Центр забезпечення якості освіти, створена Експертна рада стейкхолдерів, запроваджено семестрове анкетування студентів щодо задоволення рівнем викладання та пропозицій щодо змін в ОПП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

ЕГ встановлено, що в академічній спільноті ЗВО існує культура якості та розвитку ОПП у відповідь на виклики сучасності. Всі учасники академічної спільноти тісно співпрацюють задля забезпечення високої якості освіти. Про це свідчать відомості про СО та інтерв'ювання учасників освітнього процесу. Контроль за якістю освітнього процесу регулюється «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<https://cutt.ly/AlG2IEp>). Під час зустрічей з фокус-групами ЕГ пересвідчилася, що в ЗВО чітко структуровано та розподілено обов'язки всіх підрозділів, що відповідають за якість освіти, які систематично забезпечують її удосконалення. Результати моніторингу якості навчального процесу обговорюють на засіданнях кафедр, Вченої ради, ректорату, до яких активно долучаються зацікавлені стейкхолдери. Згідно зі Статутом (<https://cutt.ly/zlG2Akv>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої (ЗЯО) діяльності ... (<https://cutt.ly/HlG2D1X>) основна відповідальність щодо забезпечення якості освіти лежить на ректорів та керівниках структурних підрозділів. Центр із забезпечення якості вищої освіти щосеместрово проводить анонімне онлайн опитування, результати якого враховуються при вдосконаленні ОПП. Згідно з наданими ЕГ результатами опитування, прояви академічної недобросовісності відсутні. ЕГ може стверджувати, що в ЗВО панує висока культура якості у різних структурних підрозділах, а їх постійна колаборація безумовно впливає на підвищення якості ОПП і

чітко простежується у відповідних редакціях ОПП (2016 р., 2018 р. і 2020 р.), в яких було враховано результати опитувань, наприклад, збільшено кількість годин на вивчення окремих ОК, збільшено кількість кредитів з англійської мови тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Позитивним вбачаємо дієвість внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО у контексті реалізації ОПП; цілісність системи взаємодії всіх членів академічної спільноти, структурних підрозділів та організацій у виконанні відповідних внутрішніх заходів і процедур, спрямованих на досягнення досконалості в організації освітнього процесу та забезпечення конкурентного лідерства здобувачів за конкретною ОПП в умовах сучасної наукової сфери, постійних змін ринку праці та вимог роботодавців. У ЗВО існують документи, що регламентують процес перегляду і вдосконалення ОПП, до яких залучаються і студенти, керівництво закладу вчасно реагує на виявлені недоліки, враховує побажання всіх стейкхолдерів. Слід відмітити дієвість Експертної ради стейкхолдерів, що вносить свої корективи у підвищення якості освіти. ЕГ констатує налагоджену взаємодію ЗВО з випускниками.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

У контексті 8 Критерію ЕГ рекомендує активно залучати всіх стейкхолдерів до моніторингу задоволеності якістю ОПП з подальшим оприлюдненням отриманих результатів на офіційному веб-сайті ЗВО або факультету.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Враховуючи сильні сторони та рекомендації ЕГ, можна стверджувати, що недоліки не є суттєвими, що відповідає рівню В по даному Критерію. ЕГ пересвідчилась, що ЗВО активно залучає стейкхолдерів і забезпечує тісну співпрацю всіх підрозділів задля ефективної організації освітнього процесу, а також вчасно реагує на недоліки виявлені в ОПП, відслідковує кар'єрний шлях випускників, залучає до перегляду ОПП роботодавців. Процедура перегляду ОПП є прозорою, зміни, що відбулися орієнтуються на попит ринку праці.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Нормативні документи, які повною мірою регламентують освітній процес у СумДПУ, є доступними за покликаннями: <https://cutt.ly/9lDiDob>, <https://cutt.ly/ulDi4aI>. Основними документами, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є Статут СумДПУ (нова редакція) <https://cutt.ly/jlDiJlu>, Колективний договір <https://cutt.ly/WlDiZtU>, Правила внутрішнього трудового розпорядку <https://cutt.ly/TlDi5S3>, Кодекс академічної доброчесності <https://cutt.ly/FlDowoO>, Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП СумДПУ, укладання та розірвання з ними трудових договорів (контрактів) <https://cutt.ly/OlDohQ>. На офіційному сайті ЗВО у відкритому доступі оприлюднено низку Положень: Про організацію освітнього процесу <https://cutt.ly/tlDpsWh>, Про самостійну роботу студентів <https://cutt.ly/3lDpht>, Про студентське самоврядування <https://cutt.ly/alDplRV>, Про наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених <https://cutt.ly/IlDpnZF>, Про академічну мобільність студентів, <https://cutt.ly/blDpWY2>, Про вільний вибір навчальних дисциплін <https://cutt.ly/JlDpRAS>, Про проведення практик <https://cutt.ly/SlDpUgt>, Про порядок оцінювання знань <https://cutt.ly/nlDpOJq>, Про кваліфікаційну роботу <https://cutt.ly/3lDpACJ>, Про наукову раду <https://cutt.ly/xlDpDJx>, Про розгляд скарг та звернень громадян <https://cutt.ly/flDpGVE>, Про комісію з питань етики та академічної доброчесності <https://cutt.ly/ElDpJzi> тощо. Під час зустрічей ЕГ з НПП, здобувачами, роботодавцями, адміністративним персоналом та іншими залученими до реалізації ОПП стейкхолдерами було з'ясовано, що відповідні правила та процедури є зрозумілими, чіткими, позитивно сприймаються та послідовно виконуються всіма членами академічної спільноти.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

На офіційному веб-сайті факультету іноземної та слов'янської філології створено платформу для громадського обговорення ОПП <https://cutt.ly/5lDpL57>. Свої зауваження і пропозиції усі заінтересовані стейкхолдери можуть надсилати на електронну пошту. ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)» є затвердженою, що обумовлює її відсутність у розділі «Проект освітньої програми». Проте під час зустрічей із фокус групами, ЕГ встановлено, що проект ОПП дійсно оприлюднювався, і наразі проводиться систематична робота щодо її оновлення.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ дійшла висновку, що уся інформація щодо ОПП оприлюднюється своєчасно й у вичерпній та прозорій формі (<https://cutt.ly/3lDpCnY>). На веб-сторінці «Середня освіта (Німецька та англійська мови)» розміщено ОПП 2016 р., ОПП 2018 р. і ОПП 2020 р., навчальний план, рецензії на ОПП, відгуки на ОПП, відомості про самооцінювання й освітні компоненти ОПП на 2020-2021 н.р. Силабуси і робочі програми ОК надано у вільному доступі на офіційному веб-сайті факультету іноземної та слов'янської філології <https://cutt.ly/tlDpBBN>, а також, як було продемонстровано під час огляду університетської системи електронного навчання (Moodle), в індивідуальних кабінетах здобувачів. Втім, на момент проведення акредитаційної експертизи не було оприлюднено робочі програми / силабуси з педагогіки, основ інклюзивного навчання та комплексного кваліфікаційного екзамену (письмового) з теорії та практики англійської мови та психолого-педагогічних дисциплін.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

СумДПУ дотримується вимог Закону України «Про вищу освіту» та повноцінно висвітлює інформацію, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню, на офіційному веб-сайті ЗВО. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, доступними, оновлюються відповідно до змін законодавства про вищу освіту і послідовно дотримуються під час реалізації ОПП. Інформація є достатньою для всіх заінтересованих стейкхолдерів, які заздалегідь можуть ознайомитися з редакціями ОПП за 2016 р., 2018 р. і 2020 р., навчальним планом, рецензіями, відгуками, відомостями про самооцінювання й освітніми компонентами (силабусами і робочими програмами ОК) ОПП на 2020-2021 н.р.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендації: представити на сайті факультету іноземної та слов'янської філології робочі програми з усіх ОК ОПП з метою всебічного інформування здобувачів зі змістом, цілями та ПРН, порядком та критеріями оцінювання у межах окремих ОК.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Інформування зацікавлених сторін щодо ОПП «Середня освіта (Німецька та англійська мови)» має регулярний і прозорий характер, відбувається шляхом громадських обговорень. Унаочнення отриманих даних є репрезентативним, навігаційна структура сайту є доступною, а перехід між різними сторінками сайту є зручним і оптимізованим. Усе перелічене вище дає ЕГ підстави для оцінки відповідності Критерію за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Романюк Олександра Сергіївна

Члени експертної групи

Сольська Тетяна Миколаївна

Лабур Юлія Романівна